

**UNDERVISNINGS
MINISTERIET**
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Dansk A

Højere forberedelseksamen

Gammel ordning

Digital eksamensopgave med adgang til internettet

Fredag den 1. december 2017
kl. 09.00-14.00

Indhold

	Side
<i>Opgaver</i>	3
Materiale til opgave 1	
1. DR TV: <i>Lotus og den fulde sandhed</i> (📺)	4
Materiale til opgave 2	
2. Tove Ditlevsen: <i>Vorherrebevares!</i>	5
Materiale til opgave 3	
3. Annemette Hejlsted: <i>Novellen i dag</i>	9
4. Peder Frederik Jensen: <i>Solen har travlt</i>	10
Materiale til opgave 4	
5. Rune Engelbreth Larsen: <i>Skyd ikke på Clement – det er jo Mette Frederiksen, der ikke vil svare</i>	12

NB Cd'en: Vælg åbn mappe for at vise filer > **Index**

Vejledning

Vejledning specielt til dette opgavesæt

Dette opgavesæt indeholder fire opgaver med tilhørende materiale. Opgaveformuleringerne og de trykte tekster findes i opgavehæftet.

På cd'en er opgaver og tekstmateriale anbragt sammen og nummereret på samme måde som i hæftet.

Du skal besvare én af opgaverne.

Vælg selv en overskrift til din opgave.

Kildeoplysninger

Oplysninger om kilderne til de enkelte tekster findes i teksternes manchetter på opgavesiderne.

Henvisninger til video- og lydclip

Du kan henvise til dele af video- og lydclip fx ved at angive afspillerens minut- og sekundtal for henholdsvis starten og afslutningen af den del af en tekst, du benytter.

Ortografi og tegnsætning følger originalerne. Trykfejl er dog rettet.

Opgaver

Du skal besvare én af opgaverne 1-4. Find selv en overskrift til din opgave.

Materialet i hæftet og på cd'en forudsættes ikke kendt af dine læsere.

1 Skriv en analyserende artikel om uddraget fra dokumentarprogrammet *Lotus og den fulde sandhed*.

Din artikel skal indeholde en analyse og fortolkning af uddraget fra *Lotus og den fulde sandhed* (tekst 1). Du skal bl.a. fokusere på fremstillingen af Lotus' projekt og hendes forhold til faren og på anvendelsen af filmiske virkemidler.

Giv en genre-mæssig perspektivering.

I denne opgave *kan* du bruge materiale fra internettet.

2 Skriv en analyserende artikel om *Vorherrebevares!*
Din artikel skal indeholde en analyse og fortolkning af *Vorherrebevares!* (tekst 2), hvor du bl.a. fokuserer på personerne og deres indbyrdes relationer.

Giv en perspektivering til fx genre eller tema.

I denne opgave *kan* du bruge materiale fra internettet.

3 Skriv en introducerende artikel om *den moderne novelle*.
I din artikel skal du præsentere emnet *den moderne novelle*. I din præsentation skal du bruge Annemette Hejlstedts tekst *Novellen i dag* (tekst 3). Som en del af din artikel skal du inddrage Peder Frederik Jensens novelle *Solen har travlt* (tekst 4) som eksempel på en moderne novelle. Du skal bl.a. karakterisere novellens genretræk.

Som tillæg til din artikel skal du skrive en metatekst på ca. 300 ord om de formidlingsmæssige valg, du har truffet i artiklen; du kan bl.a. komme ind på dit valg af materiale, fokus, indhold og form, herunder virkemidler.

I denne opgave *skal* du bruge materiale fra internettet.

4 Skriv en diskuterende artikel om *samtaleformer i tv-debatter*.
Som en del af din artikel skal du gøre rede for centrale synspunkter i *Skyd ikke på Clement – det er jo Mette Frederiksen, der ikke vil svare* (tekst 5) og karakterisere måden, der argumenteres på.

Diskuter synspunkterne, idet du inddrager andre perspektiver på debatten, som du finder på internettet.

I denne opgave *skal* du bruge materiale fra internettet.

1. DR TV: Lotus og den fulde sandhed

Uddrag fra dokumentaren Lotus og den fulde sandhed. Uddraget er fra udsendelses start: 00:00-08:17. Dokumentaren er sendt første gang på DR1 19. september 2016.

Denne tekst findes kun digitalt.

Screendump fra dokumentaren *Lotus og den fulde sandhed*, DR TV 2016.

2. Tove Ditlevsen: Vorherrebevares!

Teksten er fra novellesamlingen Dommeren (1948). Tove Ditlevsen (1917-1976) er dansk forfatter.

Lejligheden lå lige overfor forsikringselskabet ”Rollo”s store hjørneejendom, hvor de unge kontormænd sad med opsmøgede skjortærmer og vinduerne på klem, når solen skinnede. Rosa pudkede tit vinduerne ud til den side; dem til gården rørte hun aldrig. Hun plejede at pudse dem i frokostpausen, når ”Rollo”s personale stod ovre i porten og røg cigaretter og snakkede. Sommetider smilede og vinkede de til hende, og engang gik en af dem over og snakkede med hende. Det var ham, hun bedst kunne lide. Han rakte en cigaret op til hende, og hun sad i vindueskarmen og røg den, mens de talte sammen. Om vejret og sådan noget. Hun havde følt sig meget letsindig. Han havde lyst glat hår og store hvide tænder, og han havde set så forbavset på hendes ben, som om han ikke kunne komme over, så flot de var. Han sad bag et af de øverste vinduer, og hun kunne kun se ham, når han rejste sig op. Ellers talte hun ikke med nogen af dem og vinkede aldrig igen. Hun var jo da en gift kone, og selv om der absolut ikke var noget ondt i det, så havde hun en fornemmelse af, at Ejnar ikke ville synes om, at hun vinkede til mennesker, hun ikke kendte. Folk havde så travlt, og der var faktisk mange, der ikke begreb hvad hun så i Ejnar. Og svært var det også at forklare, hvorfor hun i grunden havde giftet sig med ham. Det havde vist ingenting med kærlighed at gøre, sådan som hun troede, dengang hun lærte ham at kende. Det var noget helt andet, og eftersom Ejnar sagde, det var noget meget større end kærlighed, troede hun ham, og sagde det samme til sine veninder, der aldrig blev trætte af at undre sig over, hvad hun ville med ”den gamle tørvetriller”. Det var frygtelig taktløst af dem at sige det, nu hun var blevet gift med ham, men den slags ting lå jo i opdragselsen, så man kunne måske ikke bebrejde dem noget.

Gammel var han forresten ikke, bare ti år ældre end hun, og det var kun godt, for en kvinde bliver hurtigere gammel end en mand, og så havde hun da de ti år at løbe på. Og det med tørvetrilleren kom bare af, at han nu engang havde andet end dans og pjat i hovedet, og at han gik med galocher¹ og paraply, når det regnede. Men hvorfor skulle man absolut udsætte sig for at få lungebetændelse og alt muligt, bare fordi man var en mand? De var naturligvis kun misundelige.

I pludselig arrigskab gnubbede hun ekstra hårdt på ruden med det tørre gule skind. Hun gad ikke gøre det vådt igen. Desuden var det begyndt at regne. ”Rollo”s kontorfolk viste sig ikke i porten i dag. Og det var længe siden, hun havde set den lyshårede. Måske var han syg?

Hunden pøb hende ved døren og ville ud. Det ville den hele dagen. Men det var en hund, og den havde løbetid lige i øjeblikket, og de skulle ikke have noget vrøvl med hvalpe og denslags. Ejnar formanede hende hver morgen om endelig at passe på den ikke slap fra hende. Det kunne da ellers være meget sjovt med sådan nogle små hvalpe –

Når det holdt op med at regne, skulle hun gå en tur med den, ikke før. Forresten var det snarere den, der gik tur med hende. Den var ikke vant til at gå i snor.

¹ galocher: overtræksfodtøj.

Ude på hovedgaden cyklede et ungt par forbi. De lo og holdt hinanden i hånden og så forelskede hinanden ind i øjnene. I øsende regnvejr. Vorherrebevares!

– Så Lady, hold nu op. Jeg kommer lige straks.

Det var hende, der ville have den skulle hedde ”Lady”. Det havde en hund hed-
45 det det første sted hun havde plads. Det var engelsk og betød ”dame”.

Vinduerne sløredes til af regn, og bag ”Rollo”s store ruder var travlhed og fart, og mennesker der styrtede frem og tilbage med papirer i hænderne. Damerne ved skrivemaskinerne havde taget deres strikkede trøjer på. Det var et underligt vejr. Skiftevis varmt og koldt, regn og solskin. Den lyshårede var ikke til at se. Det
50 gjorde hende ked af det. Vorherrebevares, tænkte hun, man skulle næsten tro jeg var forelsket i ham. Som om enhver ikke kan få en ung idiot at rende rundt med, som ingenting er og ingenting kan, og som aldrig har læst en eneste af Ejners artikler om kunst og denslags i ”tiden og hjemmet”.

Forresten havde hun rigtignok tænkt sig, det gav flere penge at skrive sådan
55 noget, men Ejnar sagde, at det kun var underlødigt stof i de store blade der blev læst, fordi folk havde sådan en rædsom smag. Men det var nu rart, hvis han kunne skrive sådan en mellemting, bare så de kunne holde husassistent og ikke måtte nøjes med en formiddagskone, der behandlede hende som om hun var tolv år. Men når hun sagde det til ham, lo han og kaldte hende en lille dum unge, men det skul-
60 le hun ikke være ked af, for intelligente kvinder var det værste der var til, og han var klog nok for dem begge to.

Hun kunne godt lide, han sagde sådan noget. Det var, ligesom man havde en far, der sørgede for en og holdt alt ondt borte. Og det kunne en sølle børnehjemsunge nok trænge til. Vorherrebevares! Gudved hvor hun havde været, hvis
65 hun ikke havde truffet ham! Og så mærkeligt det var gået til – som om det var forudbestemt. Han, der ellers aldrig satte sine ben i en restaurant. Og han havde ligefrem danset. Dengang fandt hun det jo ikke så underligt, men nu blev han næsten rasende, hvis hun spurgte, om de ikke skulle gå ud at danse. Men det var naturligvis, fordi han ikke brød sig om, at hun skulle blive mindet om det liv hun før havde ført, sådan med dans og kys i opgangen og komme sent hjem om aftenen. Der
70 kunne komme de skrækkeligste ting ud af det, sagde han. Men den ene aften havde det da været godt for noget, hun var gået ud at danse.

– Fru magister Rosenskjold, sagde hun til sig selv inde i ruden, for at få bedrøvelsen bort. Det lød rigtignok af noget andet end husassistent Rosa Andersen.

75 Dagen efter at de var blevet gift – og aldrig ville hun indrømme overfor Ejnar, at hun havde glædet sig til det hele natten – ringede hun over til bageren på den anden side af gaden: – Ja, De taler med fru magister Rosenskjold, vil De være venlig at bringe tre napoleonskager over?

Ejnar syntes det var sødt hun var så barnlig. Så syntes hun det også selv og var
80 blevet en hel mester i at opføre sig som en baby for at gøre ham glad, hvis han var i dårligt humør. Og det var han tit, fordi folk ikke vurderede ham efter fortjeneste. Men hun var da i grunden snart tyve år, og det med at ringe op efter forskellige varer bare for at kunne sige fru magister Rosenskjold, var hun da i hvert fald blevet ked af.

85 Hun så på sit slørede spejlbillede inde i ruden og tænkte: Man skulle ikke tro, jeg snart har været gift et helt år.

Kun et år? Det var da sært, så underligt ked af det hun følte sig i dag. Bare Ejnar snart kom hjem. Det var nok bare sådan – forårstræthed eller sådan noget. En ung mand kom ud af opgangen, og han kiggede da ganske bestemt op på hende. Det var nu dejligt at være ung. Når hun gik forbi med ”Lady”, stod de nok oppe bag ”Rollo”s vinduer og sagde til hinanden: det er dog en pokkers flot pige, gudved hvad hun vil med den gamle tørvetriller.

De kunne jo ikke vide, han så ældre ud end han var, fordi han var næsten skaldet og passede på ikke at træde i vandpytter og først gik over gaden, når der slet ingen biler eller sporvogne var at se og sådan noget. De kunne ikke vide, hvor klog og forstående han var. Dengang hun første gang var i seng med ham – og med nogen mand overhovedet forresten – og det ikke – sådan – var helt det hun havde tænkt sig, havde han trøstet hende med, at de lykkeligste kvinder var de utilfredsstillede, for de sank aldrig hen i borgerlig dvaskhed, men var nye og –
100 modtagelige var det vist?

– Vorherrebevares, tænkte hun, modtagelige for hvad?

Hendes uro voksede, mens hun gjorde sig istand til at gå ud og satte snoren i ”Lady”s halsbånd. Den sprang gøende opad hende og havde nær væltet hende i sin idiotiske henrykkelse. Forhåbentlig fik de ikke en hanhund i hælene i dag. Forleden måtte hun lukke den inde i en opgang.

Mens hun gik henad gaden, samlede hun sin tryghed om sig som en god, varm frakke. Jeg skal aldrig mere skrubbe gryder for fremmede folk, tænkte hun. Jeg skal aldrig blive sagt op, fordi herren i huset ikke kan blive fra mig. Jeg skal aldrig stå på et gadehjørne og vente på en fyr der ikke kommer, og aldrig fortælle en vigtig kælling, at jeg hverken har far eller mor. Nu er der en, der passer på mig. Jeg har møbler og tæpper og bøger. Alt hvad der er hans, er også mit. Og alt hvad jeg ikke forstår forklarer han mig. Og han udvikler mig, så jeg kan se hvor dumme mine veninder er, og hvor indholdsløst det liv er jeg har levet før, med film og dans og rend med alle mulige drenge, der bare ønskede at komme i seng med mig.
115 Og hvis vi får børn skal de læse og blive studenter, og skulle han gå hen at dø, får jeg ti tusind kroner –

– Såså Lady.

Terrieren trak hende hvæsende og halvkvalt afsted, så hun måtte småløbe, med snoren skærende i håndfladen. Himlen var lyseblå, og luften gennemsigtig og kold
120 efter regnen, med pludselige bølger af varme.

En ung mand i brunt tøj gik forbi og smilede ad hendes kamp med hunden. Hun smilede igen, og smilet døde langsomt, mens hun gik videre. Ejnar gik altid i sort, og han brugte ikke vat i skuldrene, fordi han ikke ville prale med noget han ikke havde. Han sagde, der skulle et stort mod til for at være anderledes end andre.
125 Hun trak den halsende hund til sig i et ryk, så den næsten stod på bagbenene.

– Så gå da ordentligt køter, råbte hun og fik pludselig tårer i øjnene. Hun tænkte: jeg må hjem og se, om Ejnar er kommet. Han ved nok hvad der er i vejen med mig.

Men ”Lady” ville ikke hjem. Den satte sig på halen og lod sig kure afsted, mens den drejede halsen halvt af led for at stirre efter en mærkeligt udseende hanhund, der velopløst nærmede sig med oprejst hale og strittende ører.

– Vorherrebevares, sagde hun højt og fortvivlet og viftede afmægtigt efter den

med sin taske. Så halede hun videre med den ynkeligt jamrende ”Lady”, mens de forbigående lo og kom med tilråb. Hun tænkte: når jeg fortæller Ejnar det, vil
135 han synes det er vældig morsomt.

Han elskede den hund.

Da hun kom tilbage, så hun på lang afstand den lyshårede unge mand stå i ”Rollo”s port. Han ventede nok på sporvognen. Stoppestedet lå lige overfor. Når hun kom derhen, ville hun standse og snakke lidt med ham. Men det var da ikke
140 noget at blive så glad for? Vorherrebevares! Hun kendte ham jo knap nok.

Hanhunden snøftede bagved hende, og hun så ned på den klynkende ”Lady” der rutsjede afsted på bagdelen, med tilbederen luntende efter sig. Rosa smilede pludselig og bøjede sig ned og tog snoren ud af halsbåndet og slap det ophidsede dyr løs. Begge hunde for ned på plænen foran stoppestedet, og hun så den lyshåre-
145 de vende sig og kigge interesseret efter dem.

Så gik hun helt hen til ham og stod lidt ved siden af ham og smilede.

– Den stak af, sagde hun.

– Nå, hvad så? Lad den da bare more sig, svarede den lyshårede og bøjede sig fortroligt ned imod hende, hvorfor skal man ikke unde en hund den samme fornøjelse som vi andre har?
150

De lo begge to, meningsløst og altfor højt, til en ophidset herre steg af sporvognen og kom løbende over imod dem, fægtende vildt i luften med en lang sort paraply, mens han råbte:

– Rosa, Rosa, så få dog fat i den hund, inden det er for sent.

3. Annemette Hejlsted: Novellen i dag

Teksten er fra bogen Novellen – teori og analyse, 2016. Annemette Hejlsted er forsker, underviser og forfatter.

Novellen har gennemgået utallige forvandlinger, men bevaret en kerne knyttet til begivenheden, der i nogle noveller er skrumpet ind til en situation. Et *vue*¹ over danske noveller i dag viser en stor variation. Nogle noveller lægger sig relativt tæt på den klassisk modernistiske novelle (short story) (...) centreret omkring en begivenhed, der er af afgørende betydning for karaktererne. Andre noveller lægger sig tæt op ad kortprosaen (...), hvor begivenheden er reduceret til en situation.

Fælles for novellerne i dag er, at de formelt set lægger sig i forlængelse af modernismen og i stor udstrækning intensiverer tolkningspotentialt. De tomme pladser, der gradvist er blevet flere og bredere, befinder sig på alle tekstens
10 niveauer. Plottet fikserer ikke en mening, og karaktererne, herunder deres handlinger, tanker og tale, får en antydende karakter og lader sig ikke forklare entydigt inden for rammerne af fiktionen. Novellerne tilbyder med andre ord ikke længere et materiale, der kan udfylde de tomme pladser.

Den dominerende *modus*² i nutidens noveller er realistisk i den forstand, at de
15 altovervejende fremstiller en verden, der fungerer i overensstemmelse med kontekstens opfattelse af verdens indretning. Dertil kommer, at novellerne fremstiller en genkendelig hverdagsvirkelighed. Generelt set fremstilles novellernes verdener med sparsomme virkemidler. De detaljer, f.eks. genstande og karakterernes fremtoning, der tidligere skabte en virkelighedseffekt, er typisk få, men af og til med
20 en særlig stærk betydningskraft. Mange af nutidens noveller underliggør, således at de bryder med de herskende antagelser om verden.

¹ *vue*: overblik.

² *modus*: (her) måde at fremstille på.

4. Peder Frederik Jensen: Solen har travlt

Teksten er fra novellesamlingen Banedanmark, 2014. Peder Frederik Jensen (f. 1978) er dansk forfatter.

Han lægger våbnet fra sig i entreen. Tager de overskydende patroner op af lommen og hænger jakken på sømmet.

Han bukker sig over støvlerne. Skraber mudderkagerne af sålerne og binder dem op. Først den venstre.

5 Så står de der ved kommoden.

Han finder sine Prince i brystlommen. Stikker ned efter lighteren, tænder og går gennem den lille gang forbi døren ind til køkkenet.

Ved det smalle vindue lægger han lighteren fra sig i emaljekoppen.

Et hak i den lille runding. Metallet er sort. Han står og ryger og lader asken
10 dale mod gulvet.

Dengang de flyttede ind, havde han lånt en gulvsliber af Ernest. Mens han gik med maskinen, havde han set hende gå ned mod lålerne¹ i et par brune bukser. Hun havde bare bryster. Små, spidse kegler. Men det var dengang.

Han havde stået stille med maskinen. Den havde krattet op i plankerne og lavet
15 en hulning. Han fører sin tå ned i hulningen. Asker. Kigger ned mod lålerne, træerne er fældet og brændt. Nu er der fri udsigt til den kullede² kirke, og med jævne mellemrum sejler færgen af sted mod Tyskland.

Det er ud på aftenen og sommer.

Solen har travlt, synes han.

20 Han ryger. Han ryger. Drejer tåen.

Da han mistede sit job, så han statistikken. Den hang på en opslagstavle. Blå og røde linjer, der hakkede som tør hoste. Hun havde nikked, da han kom hjem. Det var jo blevet varslet.

Han går ind i stuen. Der ligger et ugeblad på bordet. Det er slået op. På ugebladet
25 ligger fjernbetjeningen. Under ugebladet en kniplingsdug. Bordet er ovalt. Han har selv skåret hjørnerne til. Han sætter sig i sofaen. Da han vågner, er det ud på natten. Han rejser sig og går lidt rundt. Kalder på hunden. Den kommer ikke. Han leder og bliver ved med at kalde. Så finder han den lange bordlighter på bakken med rulletobak og maskinen. Hun røg mentol. Fra de mødtes. På et tidspunkt tog
30 hun andres unger ind og passede dem fra otte til fire.

Vi har tænkt os at flytte hjem, sagde han i telefonen. Hans mor råbte gennem røret. Vi har købt Prebens hus, fortsatte han og hævdede selv stemmen. Ned mod lålerne.

Mod kirken, spurgte hun.

35 Mod kirken, svarede han.

Han tænder en Prince, går ud i køkkenet og åbner en skabslåge. Lukker den igen. Han finder en kasserolle. Tænder for gassen. Spiser stående. Sætter sig så ved køkkenbordet og lader fingrene feje lidt krummer sammen. Han aner ikke, hvornår de er fra. Han kan ikke huske, at han har spist brød. Han kan i det hele

¹ lålerne: brakvandshuller.

² kullede: (her) uden tårn og spir.

40 taget ikke huske så meget. Kun fra dengang. Korttidshukommelsen er væk, sagde han til hende, og de begyndte at skrive alt ned på sedler. Med det kom ritualerne. Lighteren i emaljekoppen. Fjernbetjeningen på ugebladet på dugen. Så fik hun kræft og døde.

Engang i halvfjerdserne havde han købt en Taunus³. De havde lige mødt hinanden. Han havde lært hende at køre. De første år tog de på ferie. Kørte ned gennem Europa og spiste lam i Jugoslavien⁴.

Han lader krummerne falde mod gulvet. Han smider tallerkenen fra sig i vasken. Den flækker.

Han går ud i gangen og får øje på geværet. Han bærer det ind gennem huset. 50 Ind i soveværelset. Han åbner våbenskabet. Der ligger en Post-it. Han læser den. Sætter sig på gulvet. Han kigger op i loftet. Sådan ligger han. Ud på morgenen knækker han løbet og lader.

³ *Taunus*: familiebil af mærket Ford.

⁴ *Jugoslavien*: et tidligere land i Sydøsteuropa.

5. Rune Engelbreth Larsen: Skyd ikke på Clement¹ – det er jo Mette Frederiksen, der ikke vil svare

Teksten er fra politiken.dk, 2. februar 2016. Rune Engelbreth Larsen er debattør.

Takket være Clement Kjersgaards insisteren på at trænge bag om PR-facaden, krakelerede Mette Frederiksens velforberejdede og spinsikre klar-parat-svar.

Det har skabt forargelse i vide socialdemokratiske kredse, at Clement Kjersgaard efter sigende afbrød Socialdemokratiets formand Mette Frederiksen 78 gange i et nyligt tv-interview.

Måske skulle man kigge ind ad og i stedet overveje konsekvenserne af en partileder, der konstant talte udenom, undlod at svare på relevante spørgsmål og trak tiden ud med gentagne banaliteter og selvfølgeligheder?

For hvad er en ansvarlig toppolitikers opgave? At fremlægge en velargumenteret politik med konkrete svar på kendte og konkrete udfordringer og principielle svar på tænkte og sandsynlige udfordringer. At præsentere en varedeklaration, som kan tjekkes og sammenlignes med andre politikeres varedeklaration.

Hvad er en journalists opgave? At gå det hele efter i sømmene og efterprøve, om varedeklaration og indhold stemmer overens. At kontrollere holdbarhed og ingredienser.

Nogenlunde sådan må positionerne nødvendigvis være defineret, hvis mødet mellem de to skal understøtte et åbent samfund baseret på gennemsigtighed og saglighed, hvor borgerne ved, hvad de får, når de vælger deres politikere.

Mette Frederiksen ville imidlertid nødig tale om varedeklaration, indhold eller holdbarhed, hvorfor der kun var to muligheder for Kjersgaard: Han kunne enten lægge sig fladt ned og tavst acceptere Frederiksens ikke-svar, eller han kunne insistere på at efterprøve de politiske ingredienser så indtrængende som muligt. Han gjorde det sidste.

Hvor Frederiksen altså valgte at holde fri fra sin opgave som ansvarlig politiker, valgte Kjersgaard at møde op på sit arbejde som ansvarlig journalist.

Og selvfølgelig kan det blive ukønt, når en politiker insisterer på ikke at svare. Men dét – og kun dét – er grunden til, at hun oplevede så dramatisk et kollaps² under Clement Kjersgaards meget omstridte interview på DR2.

Mette Frederiksen nægtede konsekvent at konkretisere de ”løsninger”, som hun og Henrik Sass Larsen³ har strøet om sig i kapløbet for at indhente Dansk Folkeparti. Hvorfor? Fordi det naturligvis ikke ER løsninger, men bare signaler, symboler og slogans.

– Vil du udelukke nye stramninger? Nul svar, masser af udenomssnak.

– Hvor høj skal ulandsbistanden være under din regering? Nul svar, mere udenomssnak.

– Hvad ligger bag forslaget om at bygge lejre i Algeriet og Libyen? Nul svar, mere udenomssnak.

¹ *Clement (f. 1975)*: Clement Kjersgaard er journalist og tv-vært.

² *kollaps*: sammenbrud.

³ *Henrik Sass Larsen (f. 1966)*: socialdemokratisk folketingsmedlem.

Vi kan altså hverken få et svar på, om hun vil stramme yderligere, hvor høj eller lav hun vil sætte ulandsbistanden, og vi kan slet ikke få konkretiseret forslaget om at bygge lejre i Algeriet og Libyen. Men ikke-svaret indikerer unægtelig, at lejrene er lige så uigennemtænkte, som de er uigennemførlige.

Men takket være Kjersgaards insisteren på at trænge bag om PR-facaden, krakelerede Frederiksens velforbredte og spinsikre klar-parat-svar, og i palisadens⁴ sprækker måtte hun snublende erkende at føre direkte “usympatisk” asylpolitik.

Vi kunne dog ikke få et svar på, om de usympatiske asylstramninger også er på kanten af konventionerne⁵ eller ej – kun mere udenomssnak.

Kjersgaard havde forberedt sig og vidste naturligvis, at daværende justitsminister Mette Frederiksen havde understreget i 2014, at enhver yderligere stramning ville bryde konventionerne: “På det punkt kan reglerne således nok siges at være strammet så meget, som det er muligt inden for konventionerne.” (Folketingssvar, 31.10.2014).

Hvis hun som justitsminister fastslog, at stramningerne i 2014 var gået helt til kanten af konventionerne, må de yderligere stramninger, hun nu har stemt for, naturligvis have overskredet konventionerne. Eller også var det forkert, at kanten blev nået i 2014?

Den tråd forfølger Kjersgaard naturligt som den næste, men får stadig intet svar fra Frederiksen. I stedet tørrer hun ansvaret af på embedsmændene – hvilket er meningsløst.

De daværende embedsmænd i Justitsministeriet i 2014 kan selvfølgelig ikke have haft ret i, at man efter 2014 ikke kunne stramme mere inden for konventionerne, hvis de samtidig skal have ret i, at man i 2015 alligevel kan stramme markant mere inden for konventionerne.

Men frem for at stemme imod, anholde embedsværkets absurde kovending og slutte op om de uafhængige menneskeretsekspertes, som netop har påpeget, at stramningerne overskrider konventionerne, gør Frederiksen denne kovending og selvmodsigelse til Socialdemokratiets politik. DEN kovending kan kun tørres af i hendes eget lommetørklæde.

Igen og igen faldt Frederiksens spin til jorden som porcelænstallerkener på Clements flisegulv. Det var jo dét, han ville teste, for det er dét, der er hans job – og det var dét rabalder, vi hørte, efter hendes utallige ikke-svar. Derfor er forargelsen over de uundgåelige afbrydelser da også kun en forargelse over, at hun blev klædt af ligesom mange andre før hende.

Clement Kjersgaard undgik ikke at blive tydeligt frustreret og irriteret over Mette Frederiksens udenomssnak og tangenter⁶ ud i det blå (hvem undgik dét?) – men vigtigst var det, at han bevarede den nødvendige ihærdighed på seernes og borgernes vegne og insisterede. Igen og igen.

Det er da for fanden dét, det handler om, er det ikke? At få at vide, hvad vore magthaver mener – og har tænkt sig at gøre?

Frederiksen dumpede med et brag. Lev med det, socialdemokrater – eller få en ny formand.

⁴ *palisade*: forsvarsværk.

⁵ *konventioner*: internationale aftaler.

⁶ *tangenter*: (her) sidespor.

Oplysninger til brug for Copydan

DR TV: *Lotus og den fulde sandhed*.

Dokumentarudsendelsen er sendt første gang på DR1 19. september 2016.
Bringes i henhold til aftale mellem Undervisningsministeriet og Copydan.

Tove Ditlevsen: *Vorherrebevares!*

Dommeren. Athenæum 1948.

Annemette Hejlsted: *Novellen i dag*.

Novellen - teori og analyse. Samfundslitteratur 2016.

Peder Frederik Jensen: *Solen har travlt*.

Banedanmark. Rosinante & Co 2014.

Rune Engelbreth Larsen: *Skyd ikke på Clement - det er jo Mette Frederiksen, der ikke vil svare*.
politiken.dk, 2. februar 2016.